

مرمت شهری

سیدمحسن حبیبی - ملیحه مقصودی

مؤسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران، چاپ سوم، ۱۳۸۶

همان گونه که کتاب به آن اشاره می کند مرمت شهری امروزه مفهوم بازگشت به خانه را مطرح می کند. در این مفهوم خانه نه یک مکان، شهر، بنا، بلکه در معنای به یاد آوردن، به حال درآوردن و در حال زندگی کردن منظور شده است. بازگشت به خانه، بازگشت به خویشتن خویش است، بدون آن که غم دوری در آن نهفته شده باشد. این بازگشت، بازگشتی به خویش است برای حرکت به سوی آینده. در این آینده حیات شهری با حیات مدنی آمیخته شده و شهروند چون عضو و عنصری پویا و فعال در تمامی امور مربوط به خود و شهر مشارکت می کند و در سرنوشتش سهیم می شود. بنابراین با کتاب موافقیم که مرمت شهری امری است که مداخله و اقدام شهروند در آن امکان پذیر بوده و قصد آن دارد تا شهریت از دست رفته را در شهر فراصنعتی، در شهر جاده های شهری و بزرگراه ها به آن بازگردانده و مفهوم شهر را در نواندیشی و نوگرایی و نوپردازی و نوسازی (مدرنیسم) حیاتی دوباره ببخشد و شهری برای انسان شهروند و نه بر او را تدارک ببیند.

همان گونه که می دانیم مرمت شهری در آغاز نوسازی و بازسازی شهری در قرن بیستم شش دوره ی خاص را طی کرده و هر دوره مطابق با شرایط زمانی اش معنا و مفهوم روشن ارائه کرده و سرنوشت زمانه ی خودش را بازگو می کند. این شش دوره را می توان این گونه برشمرد:

دوره اول: دهه ی ۱۹۵۰ میلادی، دوره ی دوم: دهه ی ۱۹۶۰ میلادی، دوره ی سوم: دهه ی ۱۹۷۰ میلادی، دوره ی چهارم: دهه ی ۱۹۸۰ میلادی، دوره ی پنجم: دهه ی ۱۹۹۰ میلادی و دوره ی ششم: آغاز قرن بیست و یکم میلادی است که این دوره اساساً با مفهوم همزیستی، همنشینی و گفت و گوی مسالمت آمیز سبک ها و فرهنگ ها آغاز می شود. با این حرکت مفهوم مرمت شهری از تعریفی جدید برخوردار می شود که وجوه فرهنگی و هنری در ایجاد محیط های پویا و جذاب شهری، جایگاه مهمی پیدا می کند. به دیگر سخن در این رویکرد نگاه جدید جاذبه، اصالت دادن و تمایز شهری در دستور کار است و مرمت شهری مقوله ی به مثابه فرهنگی - هنری، احیای اقتصادی و سرزندگی اجتماعی شهر را دنبال می کند و مراکز قدیمی و تاریخی شهرها را به کانون تحرکات اجتماعی، وقایع و حادثه های شهری مبدل می کند. مرمت شهری که در تعاریف تازه از دو وجه آینده ای برای گذشته و رهایی آینده از گذشته برخوردار شده است، می تواند بیانگر آن باشد که مرمت شهری سعی در پیوند خلاق بین گذشته و آینده دارد و بر گفت گو میان باورهای گذشته، حال و آینده تأکید می کند.

کتاب در هفت فصل ارائه شده است:

تعاریف و واژگان، نظریه پردازان جهانی در مرمت شهری، تجربیات جهانی مرمت شهری، منشورها و قطعنامه ها و مصوبات جهانی مرمت شهری، روش ها و انواع مداخله از منظر مرمت شهری، اصول و سیاست ها و دستورالعمل های پیشنهادی مرمت شهری، و فهرست منابع و مآخذ. همچنین کتاب شامل فهرست جداول و نمودارها است.